

5. SINIF TÜRKÇE DERSİ

TAM ÖĞRENME ÇALIŞMASI

NOKTALI VİRGÜL (;)

KONU ANLATIMI

NOKTALI VİRGÜL (;)

1. Cümle içinde virgüllerle ayrılmış tür veya takımları birbirinden ayırmak için konur.

Örnek

Manavdan domates, salatalık; bakkaldan peynir ve yumurta aldı.

2. Öncesinde veya sonrasında virgül bulunan birleşik yazılan iki cümlenin ayrılması için kullanılır.

Örnek

Eve erken geldi; çantasını, sazını ve montunu alıp hemen çıktı.

3. Farklı görevde kullanılan bir birine yakın virgüllerden cümlede işi yapan varlığı ayıran virgül noktalı virgüle çevrilir.

Örnek

Ahmet; arkadaşları Metin, Şule ve Hakanla kütüphaneye gitti.

Pekiştirme:

Ayşe; Aydın, Selin ve Burcu'dan daha çok kitap okuyor.

Bu cümlede Ayşe ifadesinden sonra virgül kullanmak gerekir fakat Aydın kelimesinden sonraki virgülle aynı görevde olmadığı için birinci virgül noktalı virgüle çevrilmiştir. Böylece anlam karışıklığı önlenmiştir.

Semih, eve geldi; çanta, kazak ve paten alıp çıktı.

Bu cümlede bir cümle kendisinden sonra içinde eş görevli kelimelerin virgülle ayrıldığı cümleyle bitştirilerek yazılmıştır. Normal durumlarda ard arda birleştirilerek söylenen iki cümlenin arasında virgül kullanılır fakat diğer virgülle karışmaması için noktalı virgüle çevrilmiştir.

Beyaz kamyonu dolap ve koltukları; kırmızı kamyonu ise mutfak eşyalarını ve kolileri yerleştireceğiz.

Bu cümlede iki farklı eşya grubunun farklı araçlara ayrıldığı ifade edilmiştir. Bu nedenle tür ve takımları ayırmak için noktalı virgül kullanılmıştır.

ALİŞTIRMA

Aşağıdaki cümlelerde () ile gösterilen yerlere nokta (.) virgül (,) ve noktalı virgül (;) den uygun olanları koyunuz.

Ayşe() Hasan ve Metin matematikten () Ben ve Salim Türkçeden proje aldık ()

Koyduğunuz işaretlerin adlarını sıra ile yazınız:

.....//

Teknoloji çok güzeldir fakat doğaya () insana ve çevreye zarar veriyorsa tehlikeli olmaya başlar()

Koyduğunuz işaretlerin adlarını sıra ile yazınız:

...../

Salih () montunu giydi () kimseye duyurmadan evden çıkıp gitti ()

Koyduğunuz işaretlerin adlarını sıra ile yazınız:

.....//

Sabah erkenden hazırlandı () hasta ziyareti () alışveriş ve yürüyüş için dışarı çıktı ()

Koyduğunuz işaretlerin adlarını sıra ile yazınız:

.....//

Kitap okuyorum () çünkü farklı insanlar tanımak () yeni maceralar yaşamak ve en önemlisi “bilmek” çok hoşuma gidiyor()

Koyduğunuz işaretlerin adlarını sıra ile yazınız:

.....//

Buraya niçin 00()15'te geldi () neden Ahmet () Cengiz ve Soner'i sordu?

Koyduğunuz işaretlerin adlarını sıra ile yazınız:

.....//

ETKİNLİK

Aşağıdaki cümlelerde noktalı virgülün hangi işlevde kullanıldığını altlarına yazınız.

Sabah fen, sosyal; akşam Türkçe, din kültürü ödevlerini yaptım.

.....

.....

Murat Bey; bilgisayar, dosya ve boş poşet alarak yukarıya çıktı.

.....

.....

İçeri girdi; konuşmadan, selam vermeden önümden geçip oturdu.

.....

.....

Aşağıdaki cümlelerde noktalı virgül hangi kelimeden sonra kullanılmalıdır altına yazınız.

Uzun süre düşündü olanları Ali Feyyaz ve Harun'a söylemeye karar verdi.

Kelime:

Sevda kalem silgi ve defter alıp kırtasiyeden çıktı.

Kelime:

Kerem Ayşe ve Selçuk erken geldi Zeynep ve Taha gecikti.

Kelime:

Ablam minder, halı ve yastık kardeşim piknik sepeti ile içecek aldı.

Kelime:

Aslan zebra ve geyik yabani kedi köpek ve inek evcil hayvanlardır.

Kelime:

TEST

1. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde noktalı virgül doğru kullanılmıştır?

- A) Kitaplar okundu; ders sona erdi.
B) Şeyma; Zeynep, Fuat ve Samet'ten daha çok kitap okur.
C) Sabahtan beri çalışıyorum; dedi.
D) Kırmızı; mavi ve beyaz renk sana çok yakışıyor.

2. "At ölür () meydan kalır () yiğit ölür () şan kalır." Yukarıdaki () ile belirtilen boşluklara hangi noktalama işaretleri getirilmelidir?

- A) (,)(,)(;) B) (;)(,)(,) C) (,)(;)(,) D) (;)(,)(,)

3. Aşağıdakilerden hangisinde noktalı virgülün kullanılış amacı diğerlerinden farklıdır?

- A) Alfabe ve cüz kuran dersinde; peygamberimiz, sahabeler ve İslam tarihi dini bilgiler dersinde işlenir.
B) Ayşe; eldiven, bere ve atkısını alarak dışarıda arkadaşlarıyla birlikte kartopu oynamaya gitti.
C) Hatice, Merve ve Tuana önde; Şulenez, Semih ve Muratcan arkada oturuyorlar.
D) Ordu, Samsun, Giresun Karadeniz'de; Konya ve Ankara İç Anadolu'da bulunur.

- I. Virgülle ayrılan tür ve takım adlarının arasında kullanılır
II. Kendisinden sonra açıklama yapılacak ifadede sonra kullanılır
III. Anlam yönünü değiştiren ama, fakat gibi ifadede önce kullanılabilir
IV. Öncesinde virgül bulunan iki cümleden oluşan ifadelerin arasında kullanılır

4. Yukarıdakilerden hangileri noktalı virgülün işlevlerinden (görev) değildir?

- A) I-II B) II-IV C) II- III D) III-IV

5. "Karadeniz() 1 de mısır () 2 fındık () 3 Akdeniz'de pamuk () 4 muz yetişir." Yukarıdaki () ile belirtilen yerlerden hangisine noktalı virgül getirilmelidir.

- A) 1 B) 2
C) 3 D) 4